

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN
IN LANGUAGE ONLY

AMERICAN HOME

SLOVENIAN MORNING
DAILY NEWSPAPER

NO. 241

CLEVELAND, OHIO, FRIDAY MORNING, OCTOBER 14TH, 1932

LETO XXXIV—VOL. XXXIV

NOCOJ BO KONEC OBRAVNAVE

Pričevanje v slučaju davčne poverbe od strani raznih republikanskih mogotcev, kot so bili obtoženi od države, je bilo včeraj končano. Po vsej priliki bo tudi obravnavo nocoj zaključena, nakar dobijo slučaj v roke trije sodniki, ki so bili navzoči pri obravnavi. Danes bo govoril državni pravdnik Lieghley svoj zadnji govor, nakar sledijo še govori cele baterije znanih odvetnikov, ki zastopajo obtožence. Državni pravdnik bo danes govoril uro in pol, dočim so odvetniki zagovornikov rezervirali ostali del dneva za sebe. Sodniki se bodo pozneje posvetovali, ali so obtoženci krivi ali ne. Najbrž ne bodo takoj oddali svojega pravnega reka, na katerega vsa javnost v Clevelandu z napetostjo čaka.

Norman Thomas, socialistični kandidat, napada metode obeh kandidatov

Salt Lake City, Utah, 13. oktobra. Norman Thomas, aktivni socialistični kandidat za predsednika, je bil precej navdušen v svojem govoru v tem mestu, ko je izjavil, da je bilo Zedinjenim državam mogoče spraviti skupaj milijarde za vojno, in bi bilo ravno tako mogoče spraviti skupaj milijarde za boj proti brezposelnosti. "Vsakdo," je izjavil Thomas, "bi moral zaslužiti toliko, da se preživi. Ako ne, je država odgovorna za njegovo življenje. Mnogo bodo oporekali temu, češ, da je to "dola." Toda bodite pošteni sami s seboj. Visoki tarif, katerega republikanci dvigujejo v nebesa, ali ni v resnici "dola" ali podpora velikim industrijam? Ali ne daje Rekonstrukcijska finančna korporacija dolo železnicam in finančnim zavodom? Zakaj je Charles Dawes, bivši republikanski podpredsednik, dobil \$80,000,000 od vlade v Washingtonu? Druge točke v programu Thomasa so: "Petdnevno delo v tednu in šesturno delo na dan; odprava dela otrok, starostna zavarovalnina in ogromni gradbeni program za nove javne ceste, mostove in poslopja. V svojem govoru je Thomas zaporedoma napadal Hooverja in Roosevelta. "Živimo v ironičnih časih," je dejal Thomas. "Imamo obilico delavcev, materiala, strojev. Kakšen abotni sistem je to, ki ne more vsega tega spraviti skupaj — sistem, ki dovoljuje, da strada 10,000,000 ljudi, dočim poljski pridelki gnijejo na farmah!"

Država New York in mesto brez denarja

New York, 13. oktobra. Mesto kot država New York se imajo boriti z ogromnimi finančnimi težkočami. Dočim mesto New York skoro ne more dobiti posojila za plačila tekočih stroškov, pa preti državni vladi \$100,000,000 deficit. Najbogatejše mesto sveta, ki je v boljših dnevih lahko potrošilo \$600,000,000 za svojo upravo, ima le \$16,000,000, da plačuje svoje stroške do 10. decembra, ko se začnejo plačevati novi davki. Včeraj si je mesto izposodilo \$10,000,000, da lahko plača uslužbenca za 14 dni. Ostalo je v blagajni še \$6,000,000.

* Pennsylvania železnica je naročila 1,282 novih tovornih vozov.

Krščanska drama

Nekaj podobnega kot je bila veličastna drama "Pasijon" bo vprizoril v nedeljo Jugoslovanski Pasijonski klub v Slov. Narodnem Domu, ko pride na oder petdejanska krščanska drama "Mučeniška smrt sv. Neže." Igra je težavna, ima silno pretresljivih prizorov, bajno-lepih scenerij in nastopov izza časa, ko je bilo preganjanje kristijanov v Rimu na vrhuncu. V igri nastopijo rimski vojaki, liktorji, biki, poganski svečeniki, vestalke, tribuni, rimski meščani, kristijani. Prvo dejanje se vrši blizu tempelne boginje Veste, drugo na rimskem sodišču, tretje na morišču, ko se predstavlja obglavljenje sv. Neže. Četrto dejanje se vrne v tempel boginje Veste in peto dejanje kaže krasno živo sliko sv. Neže. Je to v resnici izvanredna predstava za naš oder, in igrovodja Mr. Josip Grdina zasluži vse priznanje za čbilen trud, ki ga je imel z vprizoritvijo te drame. Vstopnina je samo 75, 50 in 35 centov. Vsi sedeži rezervirani. Vstopnice dobite v prodajni pri Mrs. Mary Kushlan, v S. N. Domu. Začetek igre je točno ob 7. uri. Po igri je prosta zabava in ples. Občinstvo je prošeno, da pride točno, ker se bo natančno ob 7. uri začelo.

Visoki tarif

Cincinnati, Ohio, 13. oktobra. Tu je govoril bivši vojni tajnik Newton D. Baker, ki je izjavil pred 3,000 državljan, da visoki tarif je pripeljal Ameriko na rob prepada. Ne samo, da je Amerika zgubila trgovino in poslovanje z Evropo, pač pa si je Amerika nakopala tudi sovraštvo od strani Evrope, ker je z visokim tarifom nameravala uničiti evropsko trgovino, a se je izkazalo, da je ameriška eksportna trgovina bila uničena z visokim tarifom. "Zgubili smo vero v same sebe," je dejal Baker. "Bali smo se, da nas bo Evropa hotela preslepiti, pa smo se obdali z visokim zidom in smo mislili, da bomo v samotni postali lepo debeli in bogati. Danes pa smo, hvala visokemu republikanskemu tarifu, precej suhi in blizu beraške palice."

Izvanredni davki

County avditor Zangerle je izjavil, da namerava izbrisati iz knjig za \$50,000 vrednosti izvanrednih davkov, kot jih ljudje n. pr. plačujejo za kanale in vodovodne izboljšave. Ti davki znašajo \$1.00 na leto in se plačujejo v obrokih tekom 15 let. Zangerle trdi, da stane vlado veliko več denarja na leto, da pobira te davke, kot pa v resnici dobi denarja v davkih. Ako se davek odpusti, bi ljudje profitirali \$50,000.

Banket "Orla"

V nedeljo, 23. oktobra priredi društvo "Orla" banket v klubovih prostorih nove cerkve sv. Vida. Po banketu bo ples, igralo se bo karte in vršila druga lepa zabava. Prijazno so vabljene stari in mladi, da se udeležijo te prireditve.

Boj med demokrati in republikanci za pridobitev države Colorado

Denver, Colo., 13. oktobra. Država Colorado se je večinoma vedno znašla v republikanskih vrstah, letos pa prvič dvomijo republikanci, da bi Hoover dobil večino v Coloradu, dočim demokrati zatrjujejo, da je država Colorado letos njihova. Republikanske organizacije te dni trdijo, da se je položaj zadnje čase obrnil veliko na bolje in sicer v prid republikancem, čemur oporekajo demokrati, rekoč, da je Roosevelt "preveč naprej," da bi ga mogli poraziti. Politični hardisti, ki radi stavijo velike svote na uspeh volitev, stavijo danes v Denverju 50:25, da bo Roosevelt zmagal v Coloradu, dočim se nudi enak denar, da bo Roosevelt zmagal z 10,000 glasovi v Coloradu. Leta 1928 je imel predsednik Hoover v Coloradu večino 128,000 glasov, kar je ogromna večina, ako pomislimo, da je bilo v vsej državi oddanih le 386,000 glasov. Demokrati morajo torej letos pregovoriti 60,000 republikancev, da volijo demokratsko, ako želijo zmagati v Coloradu. Zlasti se farmarji pritožujejo radi nezasišeno nizkih cen.

Bush pride na stol?

Komaj so v sredo odpeljali roparja Francis Bush iz Clevelanda v Columbus, da prestoji ostali del svoje kazni kot ropar, pa ga bodo danes že zopet pripeljali v Cleveland, kjer bo postavljen pred sodnijo radi roparskega umora. Bush je oni ropar, ki je zadnjo soboto napadel zlatarsko trgovino Quinlan in ranil z revolverjem očeta in sina in je bilo pozneje še sedem oseb obstreljenih, dočim je bil njegov tovariš ropar Townsend po divji gonji ubit. Sedaj je pa zlatar Quinlan umrl radi strela, in Bush je bil nemudoma obtožen umora prve vrste. V eni uri ga je obtožila velika porota, v kratkem pride pred sodnika in poroto, ki bodo takoj odločili nadaljno usodo njegovega življenja.

Slavnost v knjižnici

Boy scouti imajo nocoj večer veliko slavnost v St. Clair javni knjižnici, ko bo poveljni scoutov izročil županu Millerju fotografski posnetek fine slike George Washingtona. Mr. John L. Mihelich, predsednik St. Clair Merchants Improvement Association, bo imel otvoritveni govor, dočim bo govoril v slovenščini dr. James W. Mally. Župan Miller bo imel poseben govor ob tej priliki. Vstopnina je le proti vstopnicam, katere dobite v St. Clair Library, pri August Kollandru v S. N. Domu ali pri Grdina Hardware Co. Otroci morajo biti v spremstvu staršev.

Poslopje za brezposelne

Župan Miller je vložil v mestni zbornici zahtevo ali predlog, da se dovoli, da mesto zgradi na Lakeside Ave. in 17. cesta prenočišče za brezposelne. Eno takšno prenočišče že imamo na Chester Ave., toda brezposelnih brez strehe je toliko, da se vsem ne more ustreči. Zato je župan Miller podal zahtevo, da se zgradi nemudoma novo poslopje, v katro bi prostora za 2000 brezposelnih. In župan pravi, da mora mestna zbornica hiteti z odobritvijo načrta, kajti zima je pred durmi.

Ameriški industrijalci iščejo boljših trgovskih zvez s sovjetsko Rusijo

New York, 13. oktobra. Zastopniki več kot 200 ameriških tovarniških družb in podjetij so imenovali poseben odbor, ki naj izdelava gotov načrt večje in boljše kupčije in prodaje med Zedinjenimi državami in med Rusijo. Pričakuje se, da bi po novem načrtu Amerika lahko prodala za \$100,000,000 več blaga v Rusijo na leto kot pa to dela sedaj. Obenem bi pa se povečal tudi import iz Rusije v Ameriko za najmanj \$25,000,000 na leto, dočim znaša danes skupni import in eksport med Rusijo in Zedinjenimi državami komaj \$25,000,000 na leto. Ameriški industrijalci so ustanovili posebno družbo, ki naj izpelje omenjene načrte v resničnost.

Pametna odredba

Sosedi imajo navado, in takih sosedov je precej, da za vsako malenkost hitijo v urad policijskega prosekutorja in zahtevajo tam varant zoper sosedu. Tudi zatožijo se radi sosedi za vsako malenkost. Ta je videl drugega pijanega, mogoče je pri njem kaj po žganju dišalo, ta je postavil mejo, ali je otrok splezal preko plotu, ta igra radio po 10. uri zvečer, skratka vse take malenkosti pridejo od nevoljnih sosedov na policijsko sodnijo, ki je zadnje čase tako preobložena s tisočimi malenkostnimi slučajji, da ne more več pravilno naprej. V bodoče bodo take ovadbe in zetožbe na sodniji nekoliko dražje. Vsak, ki zatoži koga in hoče varant, bo moral plačati \$10.00, in ker marsikdo nima teh \$10.00 se pričakuje, da bo stotine nevoščljivih sosedov odnehalo tožiti. Le v slučaju, kjer je policijski prosekutor prepričan, da je resen slučaj, se bo opustila zahteva za \$10.00. Po končani sodbi se bodo odšteli stroški obravnave, a preostanek se bo vrnil tožitelju, če bo kaj ostalo.

Rojak umrl v Lorainu

Poroča se nam, da je prošli petek umrl v Lorainu rojak Fr. Glavan, star 51 let, doma iz Škrilj pri Igu. Bival je na 1782 E. 34th St., Lorain, O. V Ameriki je bival 18 let in bil član društva Ameriški Slovenci št. 21 SDZ. Pogreb ranjkega se je vršil v pondeljek. Zapuščala so progro Frances, sina Joe in Jimo, ter pet hčera: Frances, Stefania, Josephine, Anna. Najbolj ranjkemu ohranjen blag spomin, preostalih pa izrekamo naše iskreno sožalje.

Bender ima težave

Ponani George Bender iz Clevelanda, ki kandidira za kongresmana na republikanskem tiketu in je imel zadnje čase več govorov po državi Ohio, je doživel precej neprijetnega. Tako mu je n. pr. v Akronu nekdo vrzel vrh vode v glavo, rekoč, da je suhač, dočim mu je policija zaplenila njegov gramofon na traku, s katerim se vozi okoli, češ, da povzročuje preveč ropota okoli.

Pota politike

V torek pride v Cleveland eden najbolj vplivnih republikanskih zveznih senatorjev, senator George W. Norris, republikanski vodja iz države Nebraska. V mestnem avditoriju bo govoril za — demokrata Roosevelta. Shodno bo predsedoval A. F. Whitney, predsednik unije ameriških železničarjev.

Kanada je dvignila tarif napram Ameriki, ga znižala napram Angliji

Ottawa, 13. oktobra. Kanadska vlada je danes ob polnoči naznanila, da je stopila v veljavo nova pogodba med Kanado in Anglijo glede colnine. Glasom te pogodbe so ameriške industrije ponovno zelo prizadete, dočim je dobila Anglija ogromne ugodnosti. Posledica bo, da se bo še manj izdelkov Zedinjenih držav izvažalo v Kanado, dočim bo Anglija imela gotove ugodnosti, ki znašajo v več primerih 40 odstotkov nižji tarif na blago, izdelano v Angliji, kot v Ameriki. Zedinjene države bodo radi tega kanadskega tarifa zgubile milijone dolarjev, ker ne bodo mogle tekmovati z angleškimi produkti. Angležem bo mogoče ceneje prodajati blago, narejeno v Angliji in ga pripeljati v Kanado, kot pa Amerikancem, ki so sosedji Kanade. Za približno \$8,000,000 angleških izdelkov gre na svobodno listo za import v Kanado. Anglija bo lahko svobodno uvažala v Kanado železne in jeklarke izdelke, kemikalije, zdravila, žganje, steklo, avtomobile in tobak. Vse to je sedaj prihajalo iz Zedinjenih držav na podlagi nizkega tarifa, toda ker je administracija v Washingtonu bila za visoki tarif napram Kanadi, se je Kanada sedaj meščevala s tem, da je sprejela visoki tarif za Zedinjene države in dala skoro vse ugodnosti Angliji. Enako se bo tekom enega meseca zgodilo v Avstraliji, Novi Zelandiji in Indiji.

Mnenje drugih

Pisali smo že, da se je dal Charles Ely lansko leto voliti županom mesta Euclid, in uspešno mu je pri volitvah v očigled silne politične mašinerije, katero si je znal župan Ely ustvariti. Takoj po izvolitvi pa je neznani, da mu ni več za županstvo v Euclidu, pač pa želi biti izvoljen za okrajnega komisarja na republikanskem tiketu. Tozadevno piše angleški časopis "Press" v uredniškem članku sledeče: "Rekord Mr. Ely kot župana v Euclidu ga nikakor ne priporoča, da bi bil izvoljen za okrajnega komisarja. S svojo upravo se je nahajal v finančnih težkočah, celo v dobrih časih. V Euclidu je ustvaril politično mašino, in to je vse, uprava mesta Euclida pod županom Elyem pa ga nikakor ne priporoča za izvolitev..." Splošno se pričakuje, da bo Ely poražen zaeno z drugimi republikanskimi kandidati.

Ples 5. novembra

Slovenski demokratiški klub v 23. vardi priredi v soboto, 5. novembra, velik ples v Knausovi dvorani na East 62. cesti. To je v soboto pred volitvami. Kot se nam sporoča bo vstopnina prosta. Na razpolago gostom bodo okrepčila. Nadalje se tudi naznanja, da je demokratiški klub 23. varde zopet odprl svoj glavni stan na 6129 St. Clair Ave.

Upor med republikanci

Iz mesta Urbana, Ohio, se poroča, da je tamojšnji republikanski kongresman, Charles Brand, ki zastopa farmerski okraj, se izjavil proti Hooverju in za demokrata Roosevelta. Brand je izjavil, da je Hooverjev visoki tarif prignal farmarje njegovega okraja na beraško palico, in ker Roosevelt obljublja znižati tarif, bo volil za njega.

Krasen koncert

Slovensko pevsko društvo "Naš Dom", Lorain, Ohio, priredi v nedeljo, 16. oktobra, v dvorani Slov. Narodnega Doma v Lorainu, svoj slavnostni koncert, ob priliki obletnice ustanovitve društva. Koncert je pod izbornim vodstvom Mr. Louis Šemeta. Začetek točno ob 7. uri. Kot vidimo iz programa bo prouzvajana na tem koncertu tako bogata vsebina slovenskih popevk, kot je nismo opazili na nobenem drugem koncertu še. Tu podajamo le nekaj pesmic, umetnih, domačih in narodnih, ki se bodo glasile na tem koncertu: "Straža ob Adriji," "Vsi so prihajali," "Dobra žena," "Kukavica," "Jaz pa vrtec bom kopala," "Ko ptičica ta mala," "Kaj ne bila bi vesela," "Jurij Benko," "Mati ziblje," "Il Bacio," "Kazen," "Žabja svadba," "Javorina planina," "Po Gorenjskem, po Kranjskem," "Koline," "Spet ptičice pojo," "Barčica" in dr. Pojejo mešani, ženski, moški zbori, solo in dueti. Vstopnina k temu krasnemu koncertu je samo 40c. Po predstavi je prosta zabava in ples. Rojaki v Lorainu ne bi smeli zamuditi tega krasnega koncerta. Vabljeni so pa tudi njih prijatelji iz Clevelanda in drugod.

Registracija

V torek, 18. oktobra, je zadnji dan, ko se lahko registrirate za volitve 8. novembra. Po tem dnevu bo volivni urad za registracijo zaprt.

Ukradeni bondi

Detektivi v Clevelandu so včeraj zaplenili \$37,000 v ukradenih bondih in aretirali štiri razvpite bančne tatove, katere so iskali v Washingtonu, New Yorku in Chicagi. Nekateri izmed bondov so del ropu, ki je znašal \$1,000,000, ko so pred enim mesecem roparji vdrlj v poslopje Koch Co., v Chicagi, kjer so "drilali" 14 ur, da se navrtali ogromno železno blagajno, iz katere so odnesli bonde. Zopet drugi bondi so od neke banke v New Yorku, kjer so jih pogrešili pred enim letom.

Jugoslovanski dan

Vršijo se obširne priprave za Jugoslovanski dan, ki se bo vršil 4. decembra v S. N. Domu na St. Clair Ave., Cleveland, O. Za to slavnost bo povabljenih več častnih gostov, kot: Newton D. Baker, dr. Pitamic, jugoslovanski poslanik, češkoslovski, poljski in romunski konzuli in več drugih. Izvoljen je odbor, ki bo sestavil zanimiv program in o katerem bomo še poročali.

"Slamnata volitev"

Poskusno glasovanje, ki ga je vpepel časopis "Plain Dealer" v Clevelandu glede predsednika, guvernerja, senatorja in prohibicije, izkazuje sledeče rezultate: Hoover 2,455 glasov, Roosevelt 3,578, Thomas 576. Za senatorja: Bulkley 3,606, Bettman 1,939. Za prohibicijo 565, proti 4,994.

* Koncert društva Soča se bo vršil 12. novembra v Slov. Domu na Holmes Ave.

MILLER JE UKAZAL ZAPRETI KLUB

Clevelandski časopis "Press" je priobčil spis svojih reporterjev, češ, da je policija pač aretirala nekega človeka, pri katerem je našla kotel za kuhanje žganja in več žganja pri njem, ne zapre pa nekega privatnega kluba na 5209 Euclid Ave., kjer prihajajo člani kluba in tam jedo in — pijejo. Namesto da bi dotični reporter o onem klubu sporočil policiji, če ga je toliko skrbelo, da se klub zapre, so raje ta dogodek porabili za velik napad na — župana Millerja. Slednji je takoj naročil policiji, da naredi pogon na klub, kar je policija tudi storila včeraj. Klubove prostore so zaprli včeraj ob 7. uri zvečer. V mestu Clevelandu je tisoče takih klubov, kjer se ljudje shajajo, da jedo in pijejo, in tudi med Slovenci imamo mnogo takih klubov. Ali naj policija vse take klube zapre, tudi naše? Enako hujska joče pisanje v časopisju pač ne bo prineslo ne boljših časov, niti ne bo ubilo prohibicije, in pri tem se celo napada župana, ki je znan kot najbolj liberalen človek. Vprašanje je, ali naj policija zapre VSE klube? Ako enega, zakaj ne vseh? To zna biti posledica hujskajočega pisanja.

Prohibicija je skoro odpravljena, in dobra pijaka čaka državljane

New York, 13. oktobra. V vzhodnih državah ameriške unije sploh več ne razpravljajo o prohibiciji, ker so prepričani, da je prohibicija kot kampanjski volivni problem, brez pomena. Kdor pozna razmere v vzhodnih državah, kjer se je pričela prva propaganda proti prohibiciji, ta se bo čudil, da ljudje na vzhodu sploh ne omenjajo več prohibicije. V državah Massachusetts, Pennsylvania, New York, New Jersey, kjer prebiva nad 20,000,000 ljudi politični govorniki sploh ne omenjajo prohibicije več. Zanimajo se le, kdo bo izvoljen, Roosevelt ali Hoover. Prepričani so, da prihodnji kongres bo na vsak način, ako že ne odpravi prohibicijo, jo bo pa tako oblažil, da bo Volstead postava brez pomena. In pivovarji morajo imeti ugodne informacije tozadevno, sicer ne bi v vseh večjih mestih postavljali nove pivovarne in naročevali nove stroje. Dočim se je Hoover izjavil indirektno nekako "da je pivo že okoli vogala," je pa Roosevelt zatrdil, da mora biti 18. amendent nemudoma odpravljen. Že sedaj dobite v vzhodnih državah pivo, vino in žganje kjerkoli hočete. In oblasti le v najbolj redkih slučajih preganjajo kršilce prohibicije.

Ingalls in delavci

Republikanski kandidat za guvernerja države Ohio, milijonar Ingalls, je kot državni poslanec v Ohio, ob vsaki priliki volil proti delavskim interesom, kot spričuje rekord državne zbornice v Columbusu, in kot naznanja demokratski glavni stan.

Važna seja

V nedeljo 16. oktobra se vrši važna seja društva Tabor št. 139 SNPJ in se prosi vse člane, da so navzoči.

* Na lovu je bil ustreljen bivši avstrijski in sedanji poljski general Hempel.

"AMERIŠKA DOMOVINA"

(AMERICAN HOME)

SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER
Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:

Za Ameriko in Kanado na leto \$5.50. Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.00.
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.00. Za Cleveland, po pošti, pol leta \$3.50.
Za Cleveland po raznašalcih: celo leto \$5.50; pol leta \$3.00; četrt leta \$1.75.
Za Evropo, celo leto \$8.00; pol leta \$4.00; za četrt leta \$2.50.
Posamezna številka 3 cente.

Vsa pisma, dopise in denarne pošiljave naslovite: Ameriška Domovina,
6117 St. Clair Ave., Cleveland, O. Tel. Henderson 0628

JAMES DEBEVEC and LOUIS J. PIRO, Editors and Publishers.

Entered as second class matter January 5th, 1909, at the Post Office
at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3d, 1879.

88

No. 241, Fri., Oct., 14th, 1932

Ali gremo na farme?

Važno je vprašanje kako priti do vladne zemlje zastoni, in če se jo enkrat dobi, kako se je treba ravnati, da bo uspeh. Omenili smo že, da daje vlada svet po 160 akrov, po 320 akrov in po 640 akrov. Farme po 160 akrov so navadne farme, na katerih se nahaja voda, farme po 320 akrov so takozvane "suhe farme" in farme po 640 akrov so najbolj pripravne za večjo živinorejo. Za farmo od 160 akrov plačate \$16 do \$22, kar je odvisno od tega, kakšno ceno nastavi stric Sam za dotično zemljo. Za farme 320 akrov je treba plačati od \$22 do \$34, in za farme 640 akrov pa plačate od \$34 do \$58. Ko naredite prošnjo za vladni svet, vam bo vladni zastopnik povedal, da je mogoče dotična zemlja bila že odtegnjena javnemu prometu, najbrž za gozdarske ali enake svrhe. V to svrhe se morate obrniti na "General Land Office," Department of Interior, Washington, D. C.

Stric Sam je običajno zelo dober in pripravljen, da vam priporoči, da se na vladno zemljo, toda rad pa ima pri tem točno disciplino. Vi ne boste dobili niti pedit zemlje, ako je tajnik za notranje zadeve prepričan, da se ne morete preživeti na dotičnem prostoru. Na drugi strani pa, ako se v resnici pošteno trudite, da zboljšate svoje zemljišče, tedaj vam bo šla vlada v vseh ozihih na roko, da vas obdrži na dotični zemlji.

Ako ste bili v ameriški armadi, tedaj vam ni treba bati postavno predpisano dobo na dotičnem zemljišču, da postane slednje vaše. Bivši vojaki, kot tudi vdove vojakov lahko dobijo vladno zemljo, ako samo za gotov čas bivajo v onem kraju. Navadno se zahteva bivanje treh let na zemljišču. Če ste vi služili v ameriški armadi, recimo, 20 mesecev, pa zahtevajo od vas samo šestmesečno bivanje na zemljišču, da postane slednje popolnoma vaša last.

Tekom bivanja na vladnem svetu morate povzročiti gotove spremembe in kultivacijo zemlje, kot čiščenje zemlje, napeljevanje vode, setev in nekaj drugih potrebnih stvari. Potrebno je najprvo, da si izberete državo, kjer hočete dobiti vladno zemljo. Ko ste se za to odločili, vam bodo poslali mapo krajev v dotični državi, ki so označeni kot: ugodno za živinorejo, ugodno za splošno kmetovanje, za sadjarstvo za gozdo, itd. Ko ste si izbrali, vam pošljejo načrt dotičnega kraja, kjer je zemlja po vašem okusu, in vi izberete svet, ki vam najbolj ugaja. Potem so za izpolniti še gotove druge potrebne zadeve, nakar prišete, da ste vse to naredili po svoji lastni volji, in da je vaša volja stalno naseljena se na dotičnem svetu.

Stric Sam zahteva, da ob koncu drugega leta bivanja na vladnem zemljišču imate že poljske pridelke na najmanj 10 akrih svoje zemlje, in na koncu tretjega leta morate imeti že 20 akrov kultiviranih. Kdor ima voljo in vztrajnost, in par sto dolarjev, bo v treh letih samostojen gospodar z ogromno farmo. Žal, da jih toliko prej vrže puško v koruzo, predno so še dobro začeli.

Kdor hoče imeti uspeh z vladno zemljo, bi se moral ravnati po sledečih predpisih: 1. Oglejte in preiščite zemljo v najbolj neugodni sezoni in preštudirajte karakteristiko sveta, da ga dobro spoznate. 2. Dognati morate kdaj in koliko dežja pada v dotičnem kraju. 3. Dognati morate, kako hude so zime v onem kraju. 4. Seznanite se morate z domačini tam okoli, z vašimi bodočimi sosedi, ker oni vam lahko več povedo kot vsi vladni uradniki. 5. Prepričati se morate, kaj je z vodo na dotičnem svetu. 6. Ne pričakujte obile letine prvo leto. Glejte, da imate za prvih devet mesecev dovolj lastne hrane in da si postavite kočjo za silo.

Kdor ima še moč in zdravje, ženo in nekaj otrok, ki so že sposobni, da primejo za to ali ono poljsko delo, in če imajo poleg tega par sto dolarjev, železno voljo prenašati težave prvih par let, ti bodo imeli uspeh. Preskrbljeni bodo za vselej, ko postanejo lastniki lepe farme od 160 do 640 akrov. Začetek je pa težak in uspeh pride le z železno voljo. Rešil pa bi se marsikak problem in slučaj brezposelnosti na ta način.

D O P I S I

Warren, O.—Dnevi postaja je in svoje prepričanje za to ali jo vedno krajši, noči se daljšajo. Topli dnevi in veselje po parkih mineva, kakor tudi sezona za pristnega Slovence, ki se rad zabava na prostem: na piknikih in drugih podobnih zabavah v prosti naravi. Jesenski čas je sedaj tu in ne bo dolgo, ko nas bo zopet obiskala zima in nas pripravila, da poiščemo zopet ono zavrženo suknjo, o kateri mislimo v toplih dnevih, da je ne bomo več rabili. Kar se pa tiče zabav in veselja, se pa vseeno lahko obdržujejo naprej, če ravno ne več zunaj, pa po dvoranah, domovih in drugih, za to pripravljenih prostorih. Potrebno je, da se ljudstvo večkrat zdrži, ker vsak ima svoje ide-

ga ni vredna in bi sploh ne smela biti v kakem uradu. Ker mesto da bi koristil ljudstvu v splošnem, mu je pač deveta briga in zanemarljiva svoje dolžnosti v uradu in obrača čas v svojo korist. Posledice tega delovanja se pač pokažejo na priprostem delavcu v podobi jarma, ki ga tišči doli, davki, brezdolje, pomanjkanje, beda in podobno.

Zato je pač potrebno, da se večkrat snidemo skupaj, ne samo zato, da se zabavamo, pač pa da se bolj razumemo o razmerah. Sveta dolžnost vsakega državljan v Ameriki bi morala biti, posebno sedaj v teh volitvah, da premisli po svoji pameti, ali vzame v pretres priporočila drugih in opusti svojo trdovratnost do stranke, pa naj voli za osebo, za katero po svojem prepričanju misli, da bo za korist v splošnem, ne glede na katere stranke je ali kam pripada. Ker trdovratnost ali nezadostni pouk prinese korist le za ene, drugim pa sledi izkoriščanje.

Zadnjo soboto, 8. oktobra so nam bili v tukajšnjem Jugoslovanskem domu priredili rojaki iz Bessemer, Pa., zelo komično igrano pod vodstvom Mr. Snežiča, katerega je bila v veliko zadovoljstvo. Predstave in kretnje v igri so jim gotovo prirojene, ker je bilo toliko smeha, da se je vsak za trebuh držal, da je še lahko prestajal. Udeležba je bila obilna. Poleg domačih, se jih je veliko udeležilo iz Girarda, Niles in Bessemerja. Najbolj zadovoljna pa je gotovo morala biti Mrs. Gabrovšek iz Girarda, ker je odnesla dobiček električno uro. Mladina se je pa tudi veselo zabavala, ker jim je izborni igral orkester iz Bessemerja.

Torej najlepša hvala igralcem in orkestru iz Bessemer, Pa., za njihov trud in prireditev, kakor tudi vsem, ki ste se udeležili prireditve.

Kar se pa tiče prosperitete, je tukaj pri nas kot v veliko drugih mestih, še vedno za ogalom. Pa saj tega smo se že privadili in še kar naprej čakamo. Če je človek zdrav, se še kako preokrene, a ko pa pride bolezen, je pa težava. Zato je priporočljivo, da človek vse drugo prej opusti kot pa društva. Res je težko za plačevati assessment, a v boleznih je velika opora. Vsak član, ki opusti društvo, škoduje sam sebi, ker je danes lahko zdrav, jutri pa bolan in potrebuje pomoči. Vsak član, ki pripada k društvu SDZ, je lahko član tudi v teh časih, ker se mu nudi prilika in se je lahko poslužiti, če hoče. — S pozdravom,

Frank Ponikvar.

Euclid, O.—Iz našega mesta se vedno kaj čita v naših slovenskih listih. So pač vsakovrstne prireditve, zabave in vinske trgateve. A to le tam doli pri sv. Kristini, ali tukaj doli v našem koncu je pa vse nekoliko tiho in zaspano ter izgleda, kakor da bi se bili vsi izselili iz naselbine. Čeprav jih je res en par odšlo na farme, pa vendar nas je še nekaj ostalo. In torej mi, ki smo ostali, se hočemo pokazati, da smo še pri življenju. Zatorej društvo "Cvetoči Nobel" priredi ples v soboto 15. oktobra v špekotovi dvorani. Igrala bo izvrstna godba; vstopnina je samo 10 centov.

Društvo bo priredilo ta ples največ radi mladine, da se nekoliko pozabava in razveseli, ker kakor se vidi, da sedaj v teh slabih časih vsak hodi okoli bolj kislega obraza, kot bi brezove metle na up prodajal. Nič ne bo škodovalo torej naši mladini, nekoliko dobre zabave in te bo dovolj, ker bomo imeli dobro godbo. Poleg tega bomo pa še pokušali "ta novega." Ta bo pa za vse: stare in mlade. Bomo videli, če nam bo šel tudi ta novi pod kapo. Menda bo bolje za nas ta stare, da pokrijemo klobuke za ta večer.

Torej na svidenje v soboto večer vsi, stari in mladi!
Član društva.

KAJ NAS BOLJI?

Cleveland (Collinwood), O.—Bral sem Vaš uredniški članek dne 6. oktobra in sem si mislil: ako bi Vam vsi ljudje odgovorili kar čutijo, bi napolnili list za več izdaj. Resnica je, da radi pišemo o veseljah ter poročamo le prijetne stvari. Znano je nam vsem iz življenja, da kjer se stvari, ki se razvijajo v življenju, ne popravljajo ali kritizirajo, rastejo kar tja v en dan. Današnja neizprosna depresija je nam posameznikom, kakor tudi splošnemu narodu, prinesla razočaranje. Sicer je razočaran ves svet, toda iz teh slabih časov bomo vsi prišli za eno ali več izkušenj bogatejši.

Stotine nas je, ki odidemo zjutraj na delo v zavesti, da storimo svojo vsakdanjo dolžnost, in zopet nič! Ne samo zaradi denarja, katerega se ne zaslužijo, ampak v človeka se uriva neko skrivno očitjanje ali vest, ki se vseli v prsa in stori človeka tako bolnega, da mu ni obstanke nikjer. Človeka se loti neka tuja sila, ki zastavlja dihanje v prsih, vzame si oblast nad tvojo fizično močjo in odločnostjo tvojega duha ter te vodi do negotovega koraka, doma in po cesti, da včasih ne vidiš in ne slišiš. V takem položaju išče človek utehe, ker se počuti popolnoma odveč, kamor pride. Na milijone nas je takih danes v tej bogati deželi Ameriki, kjer smo nekoč sanjali v lepo bodočnost, katere se nam danes vidoma vsak dan bolj oddaljuje.

Nimam namena v tem članku prinašati na dan vzroke te depresije. Kot naročnik Vašega lista pa želim izraziti iskreno priznanje vsem, ki delujejo v humanitarnem delu, da lajšajo gorje onim, ki jih je usoda današnjih časov vrgla v pomanjkanje in nesrečo. Čast in hvala naj gre podjetjem, klubom in našim podpornim organizacijam brez izjeme. Nehvaležnost je sicer plačilo sveta in dobro vemo, da mnogo ljudi dobi podporo tu ali tam, ki bodo pozabili, kadar se posvetijo boljši časi. Upajmo pa, da bo velika večina teh znala ceniti dobro delo svojega bližnjega. Kakor sem prej omenil potrtost brezposelnih, želim omeniti tudi moralno potrebo opore, ki je marsikdaj na mestu, kadar obujemo med seboj. Lahko je zavzeti brutalno stran in se smejeti, norčevati se iz nesrečnikov, kar je seveda obsojna in vredna. Viti v obupno dušo nekaj poguma in upanja, to naj bo naloga vsakega Slovence. Tako beseda včasih človeka zdravna v ravnovesje, da je zopet zmožen nositi težkoče svoje življenja naprej. V tem slučaju se lahko mnogo stori pri naših društvenih sejah, katere so te čase bolj obiskovane ko prej.

Naj preidemo naprej na drug

NAŠI PREŠARJI

Grozdje je dozorelo, trsje klopi pod težo in vabi vinogradnika na obiranje. V mislih presteva, koliko mu bo letina vrgla, če ga bo spravil na trg in prodal. Vsak cent izkupička ima že odmerjeno pot v kritje potrebščin za naprej in nazaj. Kakor hitro bodo vsi računi poravnani, bo od vsega truda ostalo v rokah vinogradnika le šop potrdil.

Da pa grozdje služi pravi svrhi je potrebno, da se dobe ljudje, ki se razumejo na preparacijo, ter iz njega dobe to, kar okolica želi imeti. Tdvrstnim ljudem pravimo prešarji in pri teh je moj namen, da se malo ustavim in jih našim ljudem predstavim, kaj bodo dobili najboljše postrežbo v kvaliteti in ceni.

Na Waterloo, kjer številka 17721 zaznamuje hišo, živi naš rojak Tom Krašovec, ki je poznan kot zelo dober in izkušen prešar. Vsako leto se rojaki s zaupanjem obračajo na njega, da jim preskrbi izborni kapljico, s katero se pobahajo pred prijatelji. Moderna preša, ka-

predmet. Omenil sem v začetku članka, da ako stvari, ki se med narodom razvijajo brez kontrole, prirastejo predaleč, ni posebnost dobro za narod. Tukaj imam v mislih naše narodne stavbe in podjetja. Nimam najmanjše želje, da bi jih ne bilo. Priznati se pa mora, da imamo v širši slovenski metropoli zelo neprijetne finančne obveznosti napram našim narodnim domovom, katere se je gladilo zelo brezobzirno na ekonomične in strateške točke. Napake storjene, se ne dajo popraviti, včasih pa je možnost. Na primer: vzemimo v roke papir in izračunajmo, koliko denarja so naše organizacije vplačale za operacije in koliko zopet so plačale za bolnišnice, v katerih leži dnevno mnogo naših ljudi. Mi smo si postavili sedem narodnih stavb, kamor nosimo denar za društva in zabave in čudno se mi vidi, da nisem skoro nikdar bral, da bi imeli Slovenci v Clevelandu svojo bolnico. Sicer je danes prepozno, vem pa da bi se vzdrževala in sicer ravno v Collinwoodu, kjer se je naseljevanje močno zgostilo. Naši zdravniški bi to najbolj vedeli, saj jih imamo vedno več. Bolnice v Clevelandu so se v zadnjih letih vse prezidale v moderne stavbe, katerih večina se nahaja na zahodni strani mesta. S takimi zavodi bi pač ne mogli kompetirati. Imam pa v mislih zavod, ki bi se financiral deloma privatno, deloma pri društvi in ki bi imel tako, bolj domače lice, Sicer pa beremo imena naše mladine že v vseh panogah različnih zavodov in šol. Ako beremo pa izkaz državne univerze v Columbusu, vidimo največ židovskih imen. Ali bo to "izvoljeno" ljudstvo dobilo popolno kontrolo v bližnji bodočnosti nad nami, ali jo že ima?

Naša mladina je bodočnost vseh naših narodnih ustanov, ki se bližajo bodoči generaciji v področje. Polagoma in gotovo bodo prevzemali naša mesta, po pravili pogreške po svoji previdnosti ter gospodarili po svojem razumu, katerega so si mogoče utrdili tudi po nas. Ako so si zgradili svoje misli po svojem okusu, bodo spremenili naše ustanove po svoje. Otroci danes — čez 20 let fantje, kakor smo bili mi. To bo kmalu. Zato nam je lahko v tolažbo delo naših organizacij, pri katerih se mladi že v mladosti spoznajo med seboj. V tolažbo so nam naše šole, kjer se jim oznanja naša beseda ter uči rodnega jezika. Oni starši, ki se ne brigajo za svojo lastno kri, ne morejo pričakovati ničesar sebi ljubega od svojih otrok.

Zato se včasih obupno oziramo po naši mladini in to nas boli. . .

M. I. L.

kosljiva, ker strogo pazi na to, da rojakom najboljše postreže v blagu in ceni. V zalogi ima vse vrstne najboljše sode in tudi belo in črno grozdje iz solnčnih vinogradov. Odjemalci, katerim je Matija stiskal, ga hvalijo in mu dajejo neoporečno priznanje. Na direktno pohvalo Matija ne da veliko, ampak naročilo rad sprejme in isto tudi vestno izvrši v splošno zadovoljnost. Naročila se lahko oddajajo v njegovi trgovini, ali pa na Miller Ave. v Euclidu poleg preše.

Frank Marinič, daleč na okoli poznani rojak, ki živi na 15012 in Sylvia Ave. že več let preša našim ljudem prvovrstno grozdje v največjo zadovoljnost. Prodaja grozdje najboljše kvalitete po najnižjih cenah. Lansko leto si je nabavil moderno prešo, katere je dnevno v akciji in producira najboljšo kapljico. Tudi sode ima v zalogi, če jih kdo rabbi. Letos se je odločil, da bo tudi stiskal dopeljano grozdje proti mali odškodnini. Njegovo blago in postrežba je prvovrstna, zato mu rojaki zaupajo in pri njem naročajo blagodejno kapljico.

Anton Godina bo tudi letos prešal; glavni stan ima kjer poseduje trgovino z sadjem in zelenjavo v Kmetovi hiši 15609 Waterloo Rd. Obljubuje tudi, da bo prodajal najboljše grozdje na tone iz najboljših vinogradov. Vsak, kdor je od njega kupil v prejšnjih letih, je bil zadovoljen z dobro kakovostjo in nizkimi cenami. Njegovi stari odjemalci in poleg teh tudi novi, se lah-

(Dolje na 3. strani).

Dnevna vprašanja

1. Kdaj so odkrili prvi petrolejni vrelci v Zedinjenih državah?
2. V kateri državi se dobiva najboljši petrolej?
3. Koliko imajo posamezne države poslancev v kongresu?
4. Kdo je predsednik najvišje sodnice v Ameriki?
5. Ali bi bilo prebivalstvo Detroita večje kot ono Clevelanda, če bi se vštelo vse predmestne prebivalce?

Odgovori na vprašanja

1. Dne 28. avgusta, 1859, so dobili prvi petrolejni vrelci v Titusville, Penna. Dobili so ga 69 čevljev globoko v zemlji.
2. V severozapadnem delu države New Mexico.
3. Ustava pravi, da se število poslancev določi po številu prebivalstva posamezne države, in sicer naj pride en poslanec na vsakih 30,000 prebivalcev, kar se pa danes ne izpolnjuje več. Posamezne države imajo sledeče število zastopnikov v poslanski zbornici kongresa: Alabama 10, Arizona 1, Arkansas 7, California 11, Colorado 4, Connecticut 5, Delaware 1, Florida 4, Georgia 12, Idaho 2, Illinois 25 in dva izvanredna poslance, Indiana 13, Iowa 11, Kansas 8, Kentucky 11, Louisiana 8, Maine 4, Maryland 6, Michigan 13, Massachusetts 16, Minnesota 10, Mississippi 8, Missouri 16, Montana 2, Nebraska 6, Nevada 1, New Mexico 1.
4. Charles Evans Hughes.
5. Da, kajti prostornina Detroita je večja kot ona Clevelanda. Glasom ljudskega štetja iz leta 1930 znaša število prebivalstva Detroita in predmestij 2,104,764, dočim znaša število ljudi v Clevelandu s predmestij vred 1,194,989.

Če verjamate al' pa ne.

Neki brivec je bil obsojen v smrt na električnem stolu. Kot vsakemu, tako so tudi njemu dovolili, da sme izraziti svojo poslednjo željo, katero mu bodo izpolnili pred smrtjo. Brivec nekoliko pomislil, pa pravi:

"Iz srca vam bom hvaležen, če mi izpolnite tole mojo željo: rad bi namreč pred svojo smrtjo obrikl kakega človeka in ta naj bi bil tisti državni pravdnik, ki me je spravil na električni stol."

V gledišče hoče neka ženska, ki ima v roki veliko košaro. Vrata jo pa ustavi, rekoč: "Mati, košaro ne smete vzeti seboj v gledišče! Kaj pa imate notri?" "Nekaj klobas in par hlebcev kruha. Saj stojim na programu, da se vrši drugo dejanje dva tedna pozneje in mislite, da bom sedela cela dva tedna v gledišču brez vsake hrane!"

Možak gre k zdravniku radi svojega rdečega nosa. "Nobena druga stvar vam ne bo pomagala," pravi zdravnik, "kot da se odvadite pijače. Dve leti pijte samo mleko."

"Tudi to ne bo pomagalo. Pil sem že celi dve leti mleko, pa imam kljub temu rdeč nos."

"Kdaj pa je bilo to?"

"Prvi dve leti po rojstvu."

Mož in žena prideta v menažerijo, kjer ravno lastnik razlaga: "In tukaj, cenjeno občinstvo, je velikanska kača, ki sicer ni strupena, toda ima tako silno moč, da lahko stre največjega vola."

Žena se obrne proti svojemu možu: "Miha, da mi ne boš šel preblizu!"

"Pa mora biti strašansko vpitje, kadar se začne dreti vaša dvojčka oba hkrati?"

"No, saj ni tako hudo, ker eden tako vpje, da se drugega niti ne sliši ne."

V isti hiši sta živela zdravnik in odvetnik, ki sta se oba pisala Smid. Primeri se, da odvetnik umrje in kmalu zatem odpotuje zdravnik po opravih v glavno mesto. Ko dospje tje, pošlje ženi brzojav, da je srečno dospel. Pismonoša pa se zmoti in prinese brzojavko odvetnikovi, mesto zdravnikovi ženi. Kako se ta začudi, ko odpre brzojavko, v kateri je stalo: "Srečno dospel. Vročina neznošna."

Več turistov, med njimi tudi Američan, si ogleduje ognjeni Vezuv. "Kako je to lepo!" vzkligne Američan, "saj se kadi kot v peku!"

"Na, ti Američani so bili pa tudi že povsod," pripomni nekdo, ki je slišal opazko Američana.

V naš urad je prišel nekdo, ki vpraša: "Ali bi lahko govoril z Mr. Jadrichem?"

"Lahko, toda s katerim, ker pri nas delata dva brata Jadricha."

"Jaz mislim tistega, ki ima sestro na 40. cesti."

Pri neki družini v Euclidu je prinesla štorlika lučkano deklico. Mesto da bi je bil njen petletni bratec vesel, pa očitačje reče svojemu atetu: "Ja, za to je denar pri hiši, za radio pa ne, za katerega vas že toliko časa naganjam!"

Mož je kupil nov brivski aparat in je sklenil, da se bo odšel sam bril, ker so slabi časi. Ko si pripravi vse potrebno in se pripravlja k važnemu opravku, mu reče žena: "John, počakaj, da pošljem otroke na dvorišče, da se ne bodo zopet navadili kakih posebno izbranih besed!"

Naši prešarji

(Nadaljevanje z 2. strani)
ko obrnejo s polnim zaupanjem
nadajo naročilo, katero pripelje
na dom v vsaki količini.

Tudi Tone Baraga nekaj hitro stopa po Holmes Ave. in Saranac Rd. Zdi se mu, da je čas tukaj in z njim tudi sezona za grozdje in mošt. Kleti so prazne, oziroma sodi votlo done in treba bo posode napolniti. Če se vam zdi kakšen sod dvomljiv vsled slabega duha, pokličite To neta in on vam bo dal dober nasvet, če ga lahko rabite. Če pa hočete poleg dobrega sode tudi najboljši mošt, dajte mu ob tej priliki tudi "oder," ki bo z vso vestnostjo v zadovoljstvo izvršen. Baraga je ekspert v ohažanju in kdor tega ne verjame, naj vpraša Frank Marna, ki je med Slovenci prvak v spoznavanju, koliko kdo voda prilije. Gotovo dobite odgovor "Tone je pošten, zanesljiv in dober človek." Tudi z grozdem bo imel opravka, če ga bo hotel kdo dobrega kupiti po nizki ceni.

Tudi Slovenska zadruga zveza se je oglašila, da bo prodajala grozdje in mošt po najnižji la mogoči ceni, kot vsako leto. Namočila lahko oddaste v vseh njenih podružnicah.

V Collinwoodski okolici sem vam predstavil naše prešarje in prodajalce grozdja. Prepričan sem, da se jih bodo rojaki v danjih razmerah posluževali. Če sem slučajno kašnega pomotoma spustil naj pa odda v našem listu oglas in isti dan jih bo vedlo na tisoče, da tudi on trguje in preša. Sezona je tukaj in se da je treba udariti, dokler je železo vroče. Kdor oglašja ta ima uspeh, čeprav so mizerni časi. Bolje, nekaj, nego nič.

Prepričan sem, da bodo naši prešarji in trgovci imeli grozdje od naših slovenskih farmerjev. In kako ga ne bi imeli, vsaj vendar slovi kot najboljši, kar se ga da v državi Ohio dobiti! Le vprašajte pri vaših dobaviteljih po slovenskem grozdju in prepričali se boste o najboljši kvaleteti. Delavec pomaga trgovcu in obrtniku, ter ista pa zopet farmerju, da proda svoj produkt konzumentu. Slovenski denar mora ostati v slovenskih rokah, tako da eden drugemu ščitimo eksistenco življenja. Kadar se zahtevano blago ne more dobiti pri našem rojaku, šele potem naj se naše oko ozre po tujcu v kupčiji.

Slovenski dan v Providence Heights

V nedeljo popoldne ob pol 3 se bodo zbrali, kot običajno enkrat na leto, katoliški Slovenci in božji poti pri Materi Božji v Providence Heights. Navadno se je ta shod vršil na drugo nedeljo meseca oktobra. Letos pa so prišle razne ovire in zato smo za teden kasneje.

Prosimo, da se zberejo ljudje pravočasno, vsaj pol ure predno se procesija uvrsti vrhu hriba. Letos bo spreved šel po drugi strani na prostor pred Groto. Na cesti so nam delali številni avtomobilni ovire. Po drugi strani je pa pot privatna last in torej prosta vseh ovir in nevarnosti.

Cerkveni odbori vsake fare naj delajo red pri procesiji in naj skrbijo, da bodo ljudje pravočasno uvrščeni. Vsi pevski zbori, namreč: sv. Vida, Matere Božje, sv. Kristine in sv. Lovrenca naj se združijo. Pevski vodje vseh fere so prosili, da svoje pevce pravočasno pripeljejo na prostor, to se pravi pol 3 najzadnji čas.

Ko pridemo pred Groto, zapoje cela množica lursko pesem, kakor spodaj navedena. Izrežite pesmice in prinesite seboj. Program je sledeč:

1. Lurska pesem, pojejo vsi ljudje.
2. Slovenski govor. — Father Slapšak.

3. Oznanih je angel Gospodov Mariji. — Vsi ljudje.
4. Angleški govor. — Father Matun.
5. Mother dear O pray for me. — Vsi ljudje.
6. Izpostavljenost presv. Reš. Telo — O salutaris Hostia.
7. Pete litanije, odpevajo vsi ljudje: 1. Mati najbolj sveta. 2. Marija k tebi uboge reve. (Moštev za povzdigo Barage.)
8. Blagoslov.
9. Laudate Dominum.
10. Zahvalna — vsi ljudje; spremlja godba.

1. LURSKA PESEM
Zvonovi zvonijo premilo pojo, Častijo prebrazeno Lursko Gospo:
Ave, ave, ave Marija,
Ave, ave, ave Marija.

Pozdravlja te angel z nebes visocin in kliče te človek iz solzlih dolin Ave, ave

Premilo se sklenjene tvoje roke, Ti Jezusa prosiš za naše dolge. Ave, ave

3. ANGELSKO ČEŠCENJE
Oznanih je angel Gospodov Mariji, spočela od Svetega zdaj je Duha.
Češčena si Marija, je angelski glas.
Bo zadnja ura bila, Marija prid po nas.

Marija je rekla: Gospoda sem dekla, po tvoji besedi se naj mi zgodi. Češčena si Marija

In sveta Beseda meso je postala, med nami prebival je Jezus sam. Češčena si Marija

5. MOTHER DEAR O PRAY FOR ME
Mother dear, oh, pray for me
Whilst far from heaven and thee

I wander in a fragile bark,
O'er life's tempestuous sea;
O Virgin Mother, from thy throne
So bright in bliss above
Protect thy child and cheer my path
With thy sweet smile of love.

Chorus
Mother dear, remember me
And never cease thy care,
Till in heaven eternally
Thy love and bliss I share.

7. MATI NAJBOLJ SVETA
O, Mati najbolj sveta,
Brez madež spočeta,
Devica si pohvaljena,
O prosí Ti za nas.

O Marija, Božja Mati,
Prosi za nas Jezusa!
Daj nam vselej pomagati
O Devica zvoljena.

10. ZAHVALNA PESEM
Hvala večnemu Bogu!
Vse stvari ga zdaj molite
Stvarniku, dobrotniku
večno slavo zastonite!
Zbori angelski pojo,
hvali zemlja in nebo.

Sveti, sveti, sveti Bog!
Vse je polno tvoje slave
Tebe molim zemlje krog,
molijo nebes višave,
Vsi svetniki te časte
vsi pravični te slave.

Bonus veterani bodo zopet korakali

Washington, 13. oktobra. Skupina devetih bivših vojakov, ki so bili pregnani iz Washingtona, je neznana, da bo priredila pomenovno korakanje v Washington, kjer bo paradirala pred Belo hišo.

Kandidat za guvernerja nenadoma umrl

Kansas City, Mo., 13. oktobra. Demokratiški kandidati za guvernerja države Missour, je danes nenadoma preminul. Pretekli teden se je ponesrečil v avtomobilski nesreči, ki je danes zahtevala njegovo smrt.

PEKLENA SVOBODA

Povest o ljubljanski in izanski revoluciji leta 1848

Begunci so bili z uspehom svoje prošnje zadovoljni in so si prikimali:
"Čakaj, kanaj! S svincom in vrvoje te bomo naučili manire!"
Medtem, ko so begunci čakali v Ljubljani odredbe z Dunaja, so se shajali v Kazini, kjer so prisluškovali novicam, ki so prihajale od vseh strani, in so se sicer dobro imeli. Vsa zabavneje je bilo kakor v puščobi na kmetih, zlasti še v času, ko si niso bili življenja varni. In v takih trnutkih so si pripovedovali dogodke iz najnovejšega časa, ki so jih sami doživeli ali izvedeli od zanesljivih ljudi. Največ je vedel turjaški grof, zakaj ta je bil doživel največ. Nikjer ni bil upor tako splošen in tako silovit. Drugi plemenitniki so se pa grozili, da bi šli s kartečami na kanajlo, ako bi jim prišla tako na muho, kakor je turjaškemu.

Čez dober teden je že prišel odgovor z Dunaja.
Na Dunaju, kjer so dobivali podobna poročila z vseh strani prostrane države in ki so na lastne oči videli, kako se je svoboda razgibala na Dunaju, seveda niso bili tako črnogledi, kakor je bil poglavar v kranjski deželi.

"Ljubi moj Welsersheimb bi imel rad vošala in bajonete. Je preveč črnogled. Pišite mu, naj razposajenec zažuga, posvari naj jih. Preki sod naj jim oblubi, kvartiranje vojakov in podobna sredstva, ki jih ima moderni vladar," je dejal dobrotljivi cesar Ferdinand, ko so mu prebrali Welsersheimbovo poročilo. "Ljudje so pametni, samo po človeško ravnajte z njimi. Dobri mož bi rad vojakov. Kaj bodo pa rekli moji vrli generali na Laškem, ki zahtevajo vojakov brez mere in števila, ako jih ustavimo v Ljubljani? In poveljujoči generali v Pragi, Budapešti, na Dunaju, ki se pritožujejo o nedostatnosti bataljonov? Dobrim mojim Kranjcem naj požuga s prstom, pa bodo mirovali. Pa da se mu ustreže, ustavite prvi moj graničarski bataljon, ki pride v Ljubljano na poti v Italijo, pa naj jih pošlje moj Welsersheimb na gradove mojega plemstva, kjer je kaj nevarnosti. Tako se bodo moji dobri graničarji odpočili, plemstvo bo moralo biti pa toliko velikodušno, da jim bo odprlo shrambe in kleti, ako si jih graničarji že sami prej ne bodo. Tako! Ta zadeva je rešena!"

V tem zmislu so se glasila navodila z Dunaja in deželni poglavar je šel na delo za pomirjenje dežele. Izdal je razglas, s katerim je zažugal s "stojno sodbjo," ako se bodo neredi in nasilstva ponavljala, in vsi oni, ki so morali razglasiti vladne razglase, so morali sliki tudi posledice "stojne sodbje." In naslednje nedelje so z vseh prižnice in deželi, na vseh trgih, kjer so cesarski biriči običajno razglasili uradne ukaze, in povsod so rotili in prosili ljudstvo, naj spoštuje cesarsko in gruntno gosposko, naj ne ropa, ne kolje, ne požiga, zakaj ako bi se ponavljalo kaj takega, kar so doživeli tiste dni na izanskem in v še nekaterih drugih krajih, ubijavci, tatovi, razgrajci, šuntarji in drugi, ki delajo nemire in širijo upor, bodo sojeni na mestu, kjer delajo nemire. Na prvo drevo bo obešen, k najbližjemu zidu postavljen in ustreljen, glavo mu bodo odsekali in zaplenili njegovo imetje.

Vse je zatrepalo od groze in strah je zavladal po vsej deželi. Omahnile so roke vsem, ki so si namerjali sami delati pravico, malodušnost jih je obšla, pogum jim je izpuhtel.

"Kakšna svoboda pa je to?"
Domorodci so se potili v pomirjevanju in dopovedovanju, da bodo prišle postave, ki bodo kmetsko popolnoma osvobodile, zakaj cesar, ki je obljubil svobodo, bo dal tudi postave, ki bodo svobodo zajamčile.

V ogrožene kraje so pa korakali graničarji in namesto, da bi vojaki šli na laško stran, so jih poslali na Turjak, Ortnek, Ribnico, Čušperk, Nadliške, Polhov gradec, Smednik, Višnjo goro, Trebnje, Mokronog, Planino in še v mnogo druge kraje. Ako je graščak le zaječal, pa je dobil posadko na grad, katero je naposled teže prenašal in krotil, kakor bi bil svoje podložnike, ako bi bili še tako rogovi.

Srenjam so zagrozili, da bodo morale trpeti vso škodo, ki nastane radi nemirov, in nositi stroške za vojaške posadke.
Tako so pripravili pomirjenje dežele.
Graščakom so se zdela taka sredstva premajhna in nedostatna.

"Vešala!" To bi bilo edino primerno po mnenju graščakov za uporne tlačane, katerim bi bilo stokrat gorje, ako bi bili njihovi graščaki še imeli moč, odločati o usodi upornih tlačanov.
Ižanci so se smejali, ko so jim slikali grozote "stojne sodbje," zakaj kar je bilo v graščini izanski, so bili že pospravili. Preseka je bila pepel, v Namršlju so bile samo še gole stene, Turjak bo pa že še prišel na vrsto. Ko bo neko noč gnadljivi gospod grof sanjal, da je v malih nebesih, tedaj bodo vrli Ižanci turjaška vrata iz tečajev in bodo udarili po slani in vinu tako naglo, da gospod grof še topa ne bo utegnil izprožiti. Potem ga bodo pa še naučili kozjih molitvic, kakor je on nekaterikrat Ižance učil. To je bila tedaj pri Ižancih sklenjena stvar in tista "stojna sodbja," ki se je še otroci ne boje, jih naj v uho piše. Kar nadalje so še v graščinskih gozdovih podirali dreve in ga izvlačevali ali so pa gonili zverjad in se obilovali, ko so obirali pečenko.

Tedaj so pa preplavili izanske vasi vojaki in z njimi so prišli cesarski biriči, ki so stikali za hudodelci. Otovrej so se pokazali tudi graščinski ljudje, ki so si v navzočnosti vojakov in biričev upali zopet na beli dan in ki so poznali orodje graščinsko in so vedeli, kaj je imela graščina na Igu in v Namršlju. Logar Menat naj bi bil sam pokazal blago, ki je bilo ukradeno na Preseki.

Začele so se hišne preiskave. Najprej so bili na vrsti oni, o katerih so splošno vedeli, da so bili oti mnogo blaga pokončevanju v graščini, ki so sami pravi, kaj so domov prinesli, ali katere so raznesli zavirljivi somrsej, in tako so bili med prvimi Malnarček, Štrumbelj, Svigelj, ki so dobili obiske biričev in vojakov, kateri so jim pretekli vse shrambe in vse kote, odnesli, kar ni bilo njihovega in o čemer so potrdili graščinski, da je bilo nekaj v izanski graščini; odnesli so pa še marsikaj drugega; zakaj graničarji niso bili pretenkovestni in so se kaj malo brigali, kaj je bilo graščinsko in kaj kmetovo.

"Nazaj! Vse nazaj!"
Tako so vikali biriči in jemali do živega. In ko je bila preiskana vsa hiša, ko ni bilo nobenega prostora več na kmetovi zemlji, kamor ne bi bil vteknil svojega nosu birič in kamor ne bi bil pogledal graničar, tedaj so bili pri hiši, in jim napovedali: "V imenu postave!"
Bajoneti so se povsili, zaroljalo je železje in žuljave kmečke roke so dobile železne zapestnice. Nobeno izgovarjanje, nobeno zatrevanje o nedolžnosti ni pomagalo. Pri komer so dobili kaj graščinske imovine, je bil vklejen.

In biriči so hoteli natančno vedeti, kdo je bil še poleg, kdo je požigal in ropal, zahtevali so, da bi izdajali sosedje in prijatelje.
"So bili še nekateri črni možje zraven, pa jaz nisem poznal nobenega," je bil naveden odgovor, ki pa ni zadoščal.
"Vam bomo že pokazali, kanajle tolovajske."

(Dalje prihodnjič)

Ivan Broz odpotuje

Gospod Ivan Broz, ki je pred nedavnim prišel iz Jugoslavije v Ameriko, odpotuje v soboto 15. oktobra v Detroit in Chicago, da se tudi tam spozna z našim narodom. Pred odhodom se zahvaljuje vsem, ki so mu napravili bivanje v Clevelandu prijetno, pa časopisom, ki so mu posvetili vso pažnjo za časa njegovega prihoda. Gospod Broz se prav čudi napredku naše naselbine in lepemu odnosu med narodom. Nikdar si ni predstavljal, da je naša naselbina tako velika in tako napredna. Čudil se je številu naših društev, narodnih domov in naših cerkva in pravi, da je to res istinita slovenska Ljubljana. V domovino odpotuje 8. decembra na brzoparniku Europa in smo gotovi, da bodo vsi potniki, ki bodo z njim potovali, kar najbolje postreženi. Gospodu Brozu želimo srečno potovanje in upamo, da bo ponesel seboj lepe utise iz slovenskega Clevelanda.

"Vešala!" To bi bilo edino primerno po mnenju graščakov za uporne tlačane, katerim bi bilo stokrat gorje, ako bi bili njihovi graščaki še imeli moč, odločati o usodi upornih tlačanov.

Ižanci so se smejali, ko so jim slikali grozote "stojne sodbje," zakaj kar je bilo v graščini izanski, so bili že pospravili. Preseka je bila pepel, v Namršlju so bile samo še gole stene, Turjak bo pa že še prišel na vrsto. Ko bo neko noč gnadljivi gospod grof sanjal, da je v malih nebesih, tedaj bodo vrli Ižanci turjaška vrata iz tečajev in bodo udarili po slani in vinu tako naglo, da gospod grof še topa ne bo utegnil izprožiti. Potem ga bodo pa še naučili kozjih molitvic, kakor je on nekaterikrat Ižance učil. To je bila tedaj pri Ižancih sklenjena stvar in tista "stojna sodbja," ki se je še otroci ne boje, jih naj v uho piše. Kar nadalje so še v graščinskih gozdovih podirali dreve in ga izvlačevali ali so pa gonili zverjad in se obilovali, ko so obirali pečenko.

Tedaj so pa preplavili izanske vasi vojaki in z njimi so prišli cesarski biriči, ki so stikali za hudodelci. Otovrej so se pokazali tudi graščinski ljudje, ki so si v navzočnosti vojakov in biričev upali zopet na beli dan in ki so poznali orodje graščinsko in so vedeli, kaj je imela graščina na Igu in v Namršlju. Logar Menat naj bi bil sam pokazal blago, ki je bilo ukradeno na Preseki.

Začele so se hišne preiskave. Najprej so bili na vrsti oni, o katerih so splošno vedeli, da so bili oti mnogo blaga pokončevanju v graščini, ki so sami pravi, kaj so domov prinesli, ali katere so raznesli zavirljivi somrsej, in tako so bili med prvimi Malnarček, Štrumbelj, Svigelj, ki so dobili obiske biričev in vojakov, kateri so jim pretekli vse shrambe in vse kote, odnesli, kar ni bilo njihovega in o čemer so potrdili graščinski, da je bilo nekaj v izanski graščini; odnesli so pa še marsikaj drugega; zakaj graničarji niso bili pretenkovestni in so se kaj malo brigali, kaj je bilo graščinsko in kaj kmetovo.

"Nazaj! Vse nazaj!"
Tako so vikali biriči in jemali do živega. In ko je bila preiskana vsa hiša, ko ni bilo nobenega prostora več na kmetovi zemlji, kamor ne bi bil vteknil svojega nosu birič in kamor ne bi bil pogledal graničar, tedaj so bili pri hiši, in jim napovedali: "V imenu postave!"
Bajoneti so se povsili, zaroljalo je železje in žuljave kmečke roke so dobile železne zapestnice. Nobeno izgovarjanje, nobeno zatrevanje o nedolžnosti ni pomagalo. Pri komer so dobili kaj graščinske imovine, je bil vklejen.

In biriči so hoteli natančno vedeti, kdo je bil še poleg, kdo je požigal in ropal, zahtevali so, da bi izdajali sosedje in prijatelje.
"So bili še nekateri črni možje zraven, pa jaz nisem poznal nobenega," je bil naveden odgovor, ki pa ni zadoščal.
"Vam bomo že pokazali, kanajle tolovajske."

(Dalje prihodnjič)

Ivan Broz odpotuje

Gospod Ivan Broz, ki je pred nedavnim prišel iz Jugoslavije v Ameriko, odpotuje v soboto 15. oktobra v Detroit in Chicago, da se tudi tam spozna z našim narodom. Pred odhodom se zahvaljuje vsem, ki so mu napravili bivanje v Clevelandu prijetno, pa časopisom, ki so mu posvetili vso pažnjo za časa njegovega prihoda. Gospod Broz se prav čudi napredku naše naselbine in lepemu odnosu med narodom. Nikdar si ni predstavljal, da je naša naselbina tako velika in tako napredna. Čudil se je številu naših društev, narodnih domov in naših cerkva in pravi, da je to res istinita slovenska Ljubljana. V domovino odpotuje 8. decembra na brzoparniku Europa in smo gotovi, da bodo vsi potniki, ki bodo z njim potovali, kar najbolje postreženi. Gospodu Brozu želimo srečno potovanje in upamo, da bo ponesel seboj lepe utise iz slovenskega Clevelanda.

"Vešala!" To bi bilo edino primerno po mnenju graščakov za uporne tlačane, katerim bi bilo stokrat gorje, ako bi bili njihovi graščaki še imeli moč, odločati o usodi upornih tlačanov.

Ižanci so se smejali, ko so jim slikali grozote "stojne sodbje," zakaj kar je bilo v graščini izanski, so bili že pospravili. Preseka je bila pepel, v Namršlju so bile samo še gole stene, Turjak bo pa že še prišel na vrsto. Ko bo neko noč gnadljivi gospod grof sanjal, da je v malih nebesih, tedaj bodo vrli Ižanci turjaška vrata iz tečajev in bodo udarili po slani in vinu tako naglo, da gospod grof še topa ne bo utegnil izprožiti. Potem ga bodo pa še naučili kozjih molitvic, kakor je on nekaterikrat Ižance učil. To je bila tedaj pri Ižancih sklenjena stvar in tista "stojna sodbja," ki se je še otroci ne boje, jih naj v uho piše. Kar nadalje so še v graščinskih gozdovih podirali dreve in ga izvlačevali ali so pa gonili zverjad in se obilovali, ko so obirali pečenko.

Tedaj so pa preplavili izanske vasi vojaki in z njimi so prišli cesarski biriči, ki so stikali za hudodelci. Otovrej so se pokazali tudi graščinski ljudje, ki so si v navzočnosti vojakov in biričev upali zopet na beli dan in ki so poznali orodje graščinsko in so vedeli, kaj je imela graščina na Igu in v Namršlju. Logar Menat naj bi bil sam pokazal blago, ki je bilo ukradeno na Preseki.

Začele so se hišne preiskave. Najprej so bili na vrsti oni, o katerih so splošno vedeli, da so bili oti mnogo blaga pokončevanju v graščini, ki so sami pravi, kaj so domov prinesli, ali katere so raznesli zavirljivi somrsej, in tako so bili med prvimi Malnarček, Štrumbelj, Svigelj, ki so dobili obiske biričev in vojakov, kateri so jim pretekli vse shrambe in vse kote, odnesli, kar ni bilo njihovega in o čemer so potrdili graščinski, da je bilo nekaj v izanski graščini; odnesli so pa še marsikaj drugega; zakaj graničarji niso bili pretenkovestni in so se kaj malo brigali, kaj je bilo graščinsko in kaj kmetovo.

"Nazaj! Vse nazaj!"
Tako so vikali biriči in jemali do živega. In ko je bila preiskana vsa hiša, ko ni bilo nobenega prostora več na kmetovi zemlji, kamor ne bi bil vteknil svojega nosu birič in kamor ne bi bil pogledal graničar, tedaj so bili pri hiši, in jim napovedali: "V imenu postave!"
Bajoneti so se povsili, zaroljalo je železje in žuljave kmečke roke so dobile železne zapestnice. Nobeno izgovarjanje, nobeno zatrevanje o nedolžnosti ni pomagalo. Pri komer so dobili kaj graščinske imovine, je bil vklejen.

In biriči so hoteli natančno vedeti, kdo je bil še poleg, kdo je požigal in ropal, zahtevali so, da bi izdajali sosedje in prijatelje.
"So bili še nekateri črni možje zraven, pa jaz nisem poznal nobenega," je bil naveden odgovor, ki pa ni zadoščal.
"Vam bomo že pokazali, kanajle tolovajske."

(Dalje prihodnjič)

Ivan Broz odpotuje

Gospod Ivan Broz, ki je pred nedavnim prišel iz Jugoslavije v Ameriko, odpotuje v soboto 15. oktobra v Detroit in Chicago, da se tudi tam spozna z našim narodom. Pred odhodom se zahvaljuje vsem, ki so mu napravili bivanje v Clevelandu prijetno, pa časopisom, ki so mu posvetili vso pažnjo za časa njegovega prihoda. Gospod Broz se prav čudi napredku naše naselbine in lepemu odnosu med narodom. Nikdar si ni predstavljal, da je naša naselbina tako velika in tako napredna. Čudil se je številu naših društev, narodnih domov in naših cerkva in pravi, da je to res istinita slovenska Ljubljana. V domovino odpotuje 8. decembra na brzoparniku Europa in smo gotovi, da bodo vsi potniki, ki bodo z njim potovali, kar najbolje postreženi. Gospodu Brozu želimo srečno potovanje in upamo, da bo ponesel seboj lepe utise iz slovenskega Clevelanda.

"Vešala!" To bi bilo edino primerno po mnenju graščakov za uporne tlačane, katerim bi bilo stokrat gorje, ako bi bili njihovi graščaki še imeli moč, odločati o usodi upornih tlačanov.

Ižanci so se smejali, ko so jim slikali grozote "stojne sodbje," zakaj kar je bilo v graščini izanski, so bili že pospravili. Preseka je bila pepel, v Namršlju so bile samo še gole stene, Turjak bo pa že še prišel na vrsto. Ko bo neko noč gnadljivi gospod grof sanjal, da je v malih nebesih, tedaj bodo vrli Ižanci turjaška vrata iz tečajev in bodo udarili po slani in vinu tako naglo, da gospod grof še topa ne bo utegnil izprožiti. Potem ga bodo pa še naučili kozjih molitvic, kakor je on nekaterikrat Ižance učil. To je bila tedaj pri Ižancih sklenjena stvar in tista "stojna sodbja," ki se je še otroci ne boje, jih naj v uho piše. Kar nadalje so še v graščinskih gozdovih podirali dreve in ga izvlačevali ali so pa gonili zverjad in se obilovali, ko so obirali pečenko.

Tedaj so pa preplavili izanske vasi vojaki in z njimi so prišli cesarski biriči, ki so stikali za hudodelci. Otovrej so se pokazali tudi graščinski ljudje, ki so si v navzočnosti vojakov in biričev upali zopet na beli dan in ki so poznali orodje graščinsko in so vedeli, kaj je imela graščina na Igu in v Namršlju. Logar Menat naj bi bil sam pokazal blago, ki je bilo ukradeno na Preseki.

Začele so se hišne preiskave. Najprej so bili na vrsti oni, o katerih so splošno vedeli, da so bili oti mnogo blaga pokončevanju v graščini, ki so sami pravi, kaj so domov prinesli, ali katere so raznesli zavirljivi somrsej, in tako so bili med prvimi Malnarček, Štrumbelj, Svigelj, ki so dobili obiske biričev in vojakov, kateri so jim pretekli vse shrambe in vse kote, odnesli, kar ni bilo njihovega in o čemer so potrdili graščinski, da je bilo nekaj v izanski graščini; odnesli so pa še marsikaj drugega; zakaj graničarji niso bili pretenkovestni in so se kaj malo brigali, kaj je bilo graščinsko in kaj kmetovo.

"Nazaj! Vse nazaj!"
Tako so vikali biriči in jemali do živega. In ko je bila preiskana vsa hiša, ko ni bilo nobenega prostora več na kmetovi zemlji, kamor ne bi bil vteknil svojega nosu birič in kamor ne bi bil pogledal graničar, tedaj so bili pri hiši, in jim napovedali: "V imenu postave!"
Bajoneti so se povsili, zaroljalo je železje in žuljave kmečke roke so dobile železne zapestnice. Nobeno izgovarjanje, nobeno zatrevanje o nedolžnosti ni pomagalo. Pri komer so dobili kaj graščinske imovine, je bil vklejen.

In biriči so hoteli natančno vedeti, kdo je bil še poleg, kdo je požigal in ropal, zahtevali so, da bi izdajali sosedje in prijatelje.
"So bili še nekateri črni možje zraven, pa jaz nisem poznal nobenega," je bil naveden odgovor, ki pa ni zadoščal.
"Vam bomo že pokazali, kanajle tolovajske."

(Dalje prihodnjič)

Ivan Broz odpotuje

Gospod Ivan Broz, ki je pred nedavnim prišel iz Jugoslavije v Ameriko, odpotuje v soboto 15. oktobra v Detroit in Chicago, da se tudi tam spozna z našim narodom. Pred odhodom se zahvaljuje vsem, ki so mu napravili bivanje v Clevelandu prijetno, pa časopisom, ki so mu posvetili vso pažnjo za časa njegovega prihoda. Gospod Broz se prav čudi napredku naše naselbine in lepemu odnosu med narodom. Nikdar si ni predstavljal, da je naša naselbina tako velika in tako napredna. Čudil se je številu naših društev, narodnih domov in naših cerkva in pravi, da je to res istinita slovenska Ljubljana. V domovino odpotuje 8. decembra na brzoparniku Europa in smo gotovi, da bodo vsi potniki, ki bodo z njim potovali, kar najbolje postreženi. Gospodu Brozu želimo srečno potovanje in upamo, da bo ponesel seboj lepe utise iz slovenskega Clevelanda.

"Vešala!" To bi bilo edino primerno po mnenju graščakov za uporne tlačane, katerim bi bilo stokrat gorje, ako bi bili njihovi graščaki še imeli moč, odločati o usodi upornih tlačanov.

Ižanci so se smejali, ko so jim slikali grozote "stojne sodbje," zakaj kar je bilo v graščini izanski, so bili že pospravili. Preseka je bila pepel, v Namršlju so bile samo še gole stene, Turjak bo pa že še prišel na vrsto. Ko bo neko noč gnadljivi gospod grof sanjal, da je v malih nebesih, tedaj bodo vrli Ižanci turjaška vrata iz tečajev in bodo udarili po slani in vinu tako naglo, da gospod grof še topa ne bo utegnil izprožiti. Potem ga bodo pa še naučili kozjih molitvic, kakor je on nekaterikrat Ižance učil. To je bila tedaj pri Ižancih sklenjena stvar in tista "stojna sodbja," ki se je še otroci ne boje, jih naj v uho piše. Kar nadalje so še v graščinskih gozdovih podirali dreve in ga izvlačevali ali so pa gonili zverjad in se obilovali, ko so obirali pečenko.

Tedaj so pa preplavili izanske vasi vojaki in z njimi so prišli cesarski biriči, ki so stikali za hudodelci. Otovrej so se pokazali tudi graščinski ljudje, ki so si v navzočnosti vojakov in biričev upali zopet na beli dan in ki so poznali orodje graščinsko in so vedeli, kaj je imela graščina na Igu in v Namršlju. Logar Menat naj bi bil sam pokazal blago, ki je bilo ukradeno na Preseki.

Začele so se hišne preiskave. Najprej so bili na vrsti oni, o katerih so splošno vedeli, da so bili oti mnogo blaga pokončevanju v graščini, ki so sami pravi, kaj so domov prinesli, ali katere so raznesli zavirljivi somrsej, in tako so bili med prvimi Malnarček, Štrumbelj, Svigelj, ki so dobili obiske biričev in vojakov, kateri so jim pretekli vse shrambe in vse kote, odnesli, kar ni bilo njihovega in o čemer so potrdili graščinski, da je bilo nekaj v izanski graščini; odnesli so pa še marsikaj drugega; zakaj graničarji niso bili pretenkovestni in so se kaj malo brigali, kaj je bilo graščinsko in kaj kmetovo.

"Nazaj! Vse nazaj!"
Tako so vikali biriči in jemali do živega. In ko je bila preiskana vsa hiša, ko ni bilo nobenega prostora več na kmetovi zemlji, kamor ne bi bil vteknil svojega nosu birič in kamor ne bi bil pogledal graničar, tedaj so bili pri hiši, in jim napovedali: "V imenu postave!"
Bajoneti so se povsili, zaroljalo je železje in žuljave kmečke roke so dobile železne zapestnice. Nobeno izgovarjanje, nobeno zatrevanje o nedolžnosti ni pomagalo. Pri komer so dobili kaj graščinske imovine, je bil vklejen.

In biriči so hoteli natančno vedeti, kdo je bil še poleg, kdo je požigal in ropal, zahtevali so, da bi izdajali sosedje in prijatelje.
"So bili še nekateri črni možje zraven, pa jaz nisem poznal nobenega," je bil naveden odgovor, ki pa ni zadoščal.
"Vam bomo že pokazali, kanajle tolovajske."

ARNOLD ZWEIF:

Slučaj narednika Griše

Za "Ameriško Domovino" predstavil M. U.

PETO POGlavJE

Nadporučnik in korporal

Okoli dveh popoldne je sporočil delavski oddelek štabu, da so že našli mesto, kjer so bile žice električne napeljave pretrgane. V kake pol ure bo tudi telefon zopet vzpostavljen. Z električno napeljavo pa bo vsekakor vzel nekoliko dalj, zagotovljeni pa so lahko, da bo okoli šeste ure že delovala.

Winfried je vprašal, dali deluje že dalekovidni telefon.

"Ne, gospod," je odvrnil korporal, ki je prišel od delavskega oddelka, "ne še." Sneg pa se je v onih krajih precej stajal, vsled česar bo gotovo lažje najti poškodbe na napeljavi.

Winfried je odločil korporala ter stopil k Pontu, da ga vpraša, kdaj bo gotov s plačilom moštva. Narednik mu je pojejal, da okoli četrte ure.

Ob štirih bo za Winfriedove namere še presvetlo. Ob petih bo vsekakor bolj primerno, je dejal, ali pa še nekaj kasneje. Na vsak način pa pred nočjo. Medtem je bil že Pont napisal povelje za delavsko kompanijo, ki je bila nastanjena v F. S. št. 5. Vzel je isto iz modre mape, a Winfried jo je podpisal. "Sedaj pa pojdiva v generalovo sobo, da pritisneva divizijski pečat."

Uradniki so sedeli ob oknih ter skrbno tipkali. Iz gorenje-ga nadstropja, kjer je bila nastanjena operacijska sekcija divizije, se je čulo smeh častnikov, ki so čakali, da zopet zagore žarnice. Ritmojster von Badenbach je baš pripovedoval, kako je prisilil v nekem kraju, vse Judinje, da so se morale na sredi trga skopati, tako da so jih lahko fotografirali.

V stražnji sobi je bila ena sama sveča. Druga je bila prižgana v Griševi celici, ki si jo je on sam tako lepo posnažil. Korporal Sacht je slonel na svojem ležišču ter opazoval strop sobe. Iz Grišev celice se je čulo nekako mrmranje. Rus je govoril samemu sebi. "Pač pre-mišljuje," si je mislil korporal Sacht ter globoko dahnil. Začel je misliti. Kaj ko bi sedaj naenkrat stopil Rus semkaj ter bi ga skušal zadaviti? Česa naj bi se Rus bal? Ko bi poskušal sedaj zbežati? Najbrže ni bilo nikogar drugega zunaj. Vse moštvo je odšlo v glavno poslopje, po plačo in po smodke. Človek, ki se nima bati drugega na svetu nego smrti, a ta mu je zapisana za jutri, pač nima vzroka, da ne bi skušal pobegniti, četudi si mora priboriti prosto pot z umorom. Tako, za vsak slučaj: korporal Hermann Sacht je vložil v cev oster naboj ter dvignil varnostno zaporo. Spominjal se je nekaterih besed, katere mu je zabičal že pred nekaj dni ritmojster von Bretschneider. . . . Tako je sedel Hermann Sacht ter kolebal med sočutjem z Grišo in svojim lastnim dobrobitom. V celici je upiral jetnik svojo glavo med roke, strmel v svečo ter govoril nje plamenu. Zunaj je nastajal mrak. Tu v sobi je bilo dovolj gorko, a vendar je bilo vsled teme in onega mrmrajočega glasu tako čudno pusto. Griša je neprestano mrmral. Spočital je sebi, ker se boji, zatrljeval sam sebi, da so vendar minile že vse nadloge, če bi pa zbežal, bi se vse nepravilnosti in muke pričele znova. Saj je bila smrt dokaj prijetnejša nego pa ponovni odhod v vojno, ponovna ostavitve Marfe Ivanovne. "Od česa pa naj se posloviš, dečko," se je vpraševal mrmraje. Le od te krvave ječe in še stotin enakih. Saj je dovolj jasno, da te

bodo ponovno zaprli, ako te pušče živeti. Delati boš moral, zmrzovati in neprestano bo deževalo. Rusi tam preko nočjejo še miru. In tudi Francozi in Angličani in Amerikanci — kdaj bo tedaj konec? Saj je vse tako lepo pripravljeno zate. Poskušaj, pomešil si svojo trugo; krasi mala hišica je, ki si si jo sam napravil. Seveda, ti bi hotel, si hotel domov: a oni te ne bodo nikdar pustili. Koliko ovir je med teboj in tvojo malo rusko hišico: bodeča žica, bajoneti, mine, topovi, strojne puške. O, Griša, saj veš, da si nor, če se bojiš, a vendar se bojiš, ti nori vojaček, ti . . . Ko bi vsaj Babka prišla. Obljubila je, da bo prišla. Vsak čas mora priti. Ona nosi njegovega otroka, a drugega vzreja Marfa Ivanovna doma — O, Bog! Saj ne koristi, ako se bojiš!" In ob misli na smrt se je grozničavo stresel po vsem telesu. Nato pa je nekdo potrkal na zunanja vrata.

Hermann Sacht jih je odprl in se zadovoljstva oddahnil, ko je ugledal Babko, ki je prišla zavita v ruto ter s košaro na roki. S svojimi ostrimi očmi je takoj ugotovila, da ni razun Sachta nikogar v sobi.

"Griša je tam notri," je dejal Sacht. "Dobro, da dobi obisk. Razvedrila ga boš, storila, da se bo nekoliko smejal. In potem bo večerja in tudi par kapelj žganja."

"Žganje?" je dejala Babka. "Dobro — pa tudi jaz ga imam nekaj." Pri tem je pokazala izpod rutice, s katero je imela pokrito košarico, dve steklenici žganja.

Griša jo je prijel za roke ter je potegnil k sebi na klop. In povedal ji je, kako je dobro, da je prišla. Trebalo mu je sedaj nekoliko razvedrila — jutri bo vsega konec — in medtem, ko ji je govoril, je škplepetal z zobmi. Upal je, da bo ono, kar je imelo priti, izvršeno čimprej. Rad bi, da bi bilo drugače sicer, a kar je, je dobro. Čimprej bo prišel konec, timbolje.

Končno je stopil v celico Hermann Sacht ter jima dejal, da bi rad za kratek čas nekam ven. Ne smeta mu tedaj zameriti, ako ju bo v celico zaklenil. In tako je odšel: saj mu bo dobro delo, ako se navzije nekoliko svežega zraku ter zapusti ta strašni prostor za nekaj trenutkov.

Babka je gladila Griši roke ter mu jih poljubila. Zbežali bomo — nikar se ne boj. Prinela sem žganja s seboj — dovolj ga je za vse — dve steklenici: prva dobrega, druga slabega. Midva bova pila dobrega, ali hočeš? Pogrelo, ti bo drobovje. Njim pa bom dala slabega. Predno bo pričel strup delovati, pojdem jaz stran in te bom čakala zunaj, nasproti vhodu v glavno poslopje. Vsi bodo strašno bolni, morebiti bodo celo umrli. Dokaj lahko se jim tedaj izmuzneš, Griša, a mi te bomo še nočjo skrili, kjer te ne najde nihče izmed njih. Trgovci Veresejev je najin prijatelj, ako se ga držimo. On ima ključ do stranskih vrat stolnice in nama ga bo dal. Prvi teden boš ostal pod glavnim oltarjem: tam bo dovolj kruha in žganja in tudi luč. In tudi bo dovolj gorko tamkaj. Imel boš tudi mehko posteljo in boš kaj lahko vstrajal, dokler ne pridem jaz pote s sanmi. Pravim ti, je dejala zmago-slavno medtem ko je iskala njegovega pogleda, "ne bodo naju spoznali, tim manj naši, pravim ti. Seveda oblekel se boš v kožu in kučmo, in imel boš tudi potni list ter pojdeš z menoj v Vilno — ali me čuješ? In potem

te bo lahko skrila stara gospa Bjuševa. Nu, vsekakor imamo za to še dovolj časa. Pijava sedaj, Griša." Odmašila je eno steklenico ter nalila kozarec do roba. On pa ga je vzel in ga spraznil na dušek.

"Se enega mi daj," si je zaželel ter zljil še drugega po grlu. "Ali ne boš pila tudi ti?"

Ona pa je odvrnila, da ne, ker bi škodilo še nerojenemu otroku. Vsaka ženska bi morala to vedeti. Ona pa bo kmalu rodila Griši sina! In nato je Babka govorila Griši, kakor žena svojemu možu. Pravila mu je, kako se bo zaklonila pri gospe Bjuševi, ki je bila izvežbana babica. Do sedaj je že pripravila vse za otročička. Iz vojaških srajc, katere so ji vojaki darovali, mu je pripravila plenček in srajček.

Nato se je vrnil Hermann Sacht. Griša se mu ni zdel več tako blede in prepaden, kakor je bil poprej. Griša si je zaželel tobaka. Babka mu je takoj ponudila svačice. Čim si jo je Griša prižgal, potegnil vase dim ter ga nato pihnil pod strop, se je prvič čutil nekoliko bolj potolažene, pomirjenega. Pot v prostost je bila pred njim odprta.

Ni bil več preplašena zver, katero preganjajo psi od vseh strani. Se enkrat mu je bilo dano prosto izbrati in medtem ko se je praskal za ušesom, jo je povprašal o nje potanjkih načrtih za beg. Nekako odleglo mu je, ko mu je zatrdila, da nima nobenih nadaljnjih načrtov še, pač pa naj se on koristi s pijanostjo in zastrupljenjem svojih straž. Tudi on sam, naj se dela, kakor bi mu bilo slabo. Pribeži naj ven k ograji, naj si vtakne prst v usta, tako da bo bljuval. Če bo pa prišel za njim kdo izmed mož, da ga straži, ali pa če bi se straža upirala, naj se ju odkriža s krepkim udarcem po lobanji, ter naj zbeži skozi vrata. Najbrže bodo tedaj odprta — nu, gotovo ne bodo zaklenjena. Na ulici sami seveda bo trenutek resnične nevarnosti, kajti iti bo moral čez ulico baš tam, kjer je svetilka, seveda če bo oni čas zopet gorela. Ona bo stala v temni ulici in ga za roko vodila skozi mrežo prehodov med hišami. Ker pa sta poznala mesto dobro, bosta po par stranskih ulicah prišla do Veresejeva, še predno bo stopila kaka patrulja na glavno pot. O, da, Babka je poznala mesto, kakor je poznala gozd. Saj ni bilo mnogo razlike, izvemši seveda, da je gozd imel to štiri stene. "Tle Nemci so tu docela tuji," mu je pojasnjevala bodrilno. "Nihče naju ne bo izdal, kajti vsakdo, ki se potepa ponoči po mestu, se boji predvsem za

svojo lastno kožo." Kako da bosta živela v Vilni? Vendar, kakor tu v Mervinsku. V Vilni je bilo na stotine hiš, ki so bile zaprte in v katerih je legar odpravil svoj posel. In čeravno bodo Nemci poskušali na vse mogoče načine, vendar ju ne bodo nikdar tamkaj zasačili. . . .

Griša jo je poslušal in ji božal roke. Da, vse to bi bilo prav lepo — tega ni mogel zanikati. Bilo bi zopet nekaj življenja — čeravno v skrivališču. Vse strahote bi se zopet vrnille: ne bi videl mnogo solca in tudi ne bi bil resnično prost — kljub temu pa bi pomenilo življenje. Nato je zazelal in jo prosil, naj bi posedela nekoliko. Truden je, pa bo legel in nekoliko podremal, a nato se bo zopet zbudil. Žganja ni več vajen, vsledčesar se počuti trudnega. V resnici pa je hotel le nekaj miru, da premisli vso stvar. Kadar je hotel Griša mirno premišljevali in prevdariti priliko, ki se mu je nudila, ni smel gledati ničesar. Tako je legel in se okrenil k steni, potegnil nase odejo ter zaprl oči, medtem ko je tudi Babka počasi zapadla v polsen.

Griša je premišljeval. Dve možnosti sta bili pred njim. Moj Bog, izbirati je imel med dvema grobovoma. Grob pod cerkvenim oltarjem, kjer bo nekaj luči, jedade in pijače, nato divji beg. Zatim življenje v kaki vilenski kleti, skrit pred belim dnevom in ljudmi, ki bi ga morali za primerno nagrado izdali. Na drugi strani pa miren grob v trugi, ki si jo je zbil sam: tu ne bi bilo luči, ne jedade. Teh pa gotovo ne bi pogrešal, ker jih ne bi več rabil. Tu bi našel mir, večni pokoj. Mar je mogel dvomiti, za kaj naj se odloči? — Babka je bila vsekakor prepričana, da bo imel Griša prosto pot, čim bodo straže občutile prvi učinek strupa, pričele bljuvati. Mar ni bilo še dovolj moštva, ki jih je lahko zamenjalo? Mar niso bili še trije vodi, ki so polegavali na svojih slamnjacih, ki bi sicer gotovo kleli, a vsekakor nastopili takoj službo, čim bi jih poklicali? In kaj bi branilo straži pri vhodu, da se ne bi po-

Dr. A. L. Garbas

SLOVENSKI
ZOOBODRAVNIK6411 St. Clair Ave.
v Slov. Nar. Domu
Tel. Henderson 0919

LED IN PREMOK

TOČNA POSTREŽBA
JOSEPH KERN
SLOVENSKI RAZVALEO
LEDU IN PREMOKU
1194 E. 167th St.
Pokličite KEnmore 4381NIČ SE NE
BOJTE!

Tudi letos lahko kupite najboljše grozdje in to po zelo nizki ceni. Pri meni lahko naročite grozdje vsake vrste in ga tudi stisnem za vas v sladko mošt. Prodajam grozdje in stiskam. Postrežba prvovrstna, cene nizke, izvrstno blago. Se priporočam.

Ludwig Gustinčič

4526 St. Clair Ave.

HEnderson 6625

FRANK G. GORNIK

SLOVENSKI ODVETNIK

V mestu (čez dan)
1250 Union Trust Bldg.
E. 9th in Euclid Ave.
Telefon Main 7200.Podružnica na 15335 Waterloo Rd.
Suite 2, v Slov. Del. Domu
Zvečer od 6:30 do 8:00.
Telefon: KEnmore 1244

JOSEPH ZORMAN

ODVETNIK

6411 St. Clair Avenue (v Slovenskem narodnem domu)
Uradne ure: 10-4; zvečer 7-8. Ob sredo: 10-12.

služila svoje puške ter pričela streljati? Čeravno bi morebiti zgrešil Grišo, vendar bi alarmiral vso okolico. To je bil tedaj zopet ženski načrt, dobro mišljen, dobro zamišljen in poln modre previdnosti — ki pa kljub temu ne bi uspel. Tu je sedaj ležal, pred sabo samo še eno stvar, ki pa ne bo prišla do jutri popoldne. Do tedaj pa bo imel mir, nihče ga ne bo nadlegoval. Mar ne bi bil tedaj norec, ko bi se vrgel v vso to zinedo in nevarnost, samo zato, da bi vsi njegovi prihranki ostali naredniku, ker ne bi bil imel on časa, da bi napravil svojo oporoko?

Kako prijetno je, je mislil z zadovoljstvom, da ne čuti človeka na tilniku tuje roke, ki te vedno vleče naprej: sedaj je bil zopet prost ter je smel izbirati, kakor se mu je poljubilo, ne da bi ga kdo naganjal. Življenje! Dovolj je prestal skrb in boj. Ako so moža šilili, da je moral imeti neprestano mokre noge — mar si ne bi ta izbral raje smrt,

Dva božična izleta
v domovino

Ako nameravate v domovino, pridružite se rojakom, ki potujejo z izletoma na najnovejšem parniku francoske linije

"CHAMPLAIN"

26. novembra

ali

"PARIS"

9. decembra

Za pojasnila in navodila pišite takoj na:

AUGUST KOLLANDER CO.

6419 St. Clair Ave.
CLEVELAND, OHIO
ali pa na

French Line

TREBUŠNE PASOVE IN
ELASTIČNE NOGAVICE

imamo v polni zalogi. Pošiljamo tudi po pošti.

MANDEL DRUG CO.

15702 Waterloo Rd. CLEVELAND.

posebno še, če ga ne bi hoteli prisiliti, da skoči sam v prepad, pač pa da bi ga postavili pred vrsto pušk? Pri Bogu, Griša pa ne bo potreba več iti ven v sneg, v temo in mrz, nazaj k lovenju in skrivanju, strahu pred razkritjem, ter možnosti, da ga ustrelje kakor divjega mrjasca v hrbet. Hotel je, naj gre vse svojo pravilno pot in naj nihče ne moti njegovega miru do jutri popoldne.

Michael Casserman

18700 Shawnee Ave.

PLUMBING & HEATING

KENmore 3877

KANARČKI

GARANTIRANI PEVCI

MALI PAPAGAJI

ŠČINKOVCI

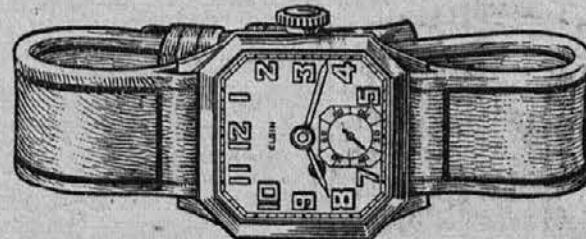
LIŠČKI

GRVICE

Zlate ribice, lepe tropične, kletke, akvarije in zaloga hrane za vse živali.

Collinwood Pet Store

15706 WATERLOO RD.

WOLKOV JEWELERS

1/2 CENE RAZPRODAJA SE BO
NADALJEVALA SAMO ŠE
NEKAJ ČASA

Obiščite našo zlatarsko trgovino, ki je bila pravkar prenovljena. Naša fina zaloga ur, demantov in zlatnine za polovično ceno na tej razprodaji. Sedaj imate priliko, da si izberete božična in birmanska darila, da si boste mnogo prihranili. Darila se spravijo za vas, dokler jih boste rabili.

Posebno za soboto 15. oktobra: očistimo in popravimo vam uro za **\$1.00**

Naš 20 letni obstoj v trgovini v tej okolici je vaša najboljša garancija.

WOLKOV JEWELERS INC.

6428 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Nesproti S. N. Doma

Manj kot **7c** na dan
se plača za ta novi plinov grelec

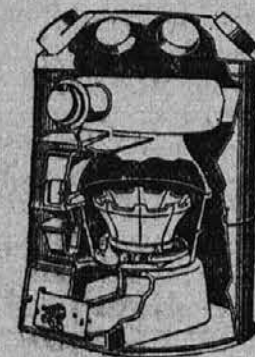
MNOGO LET so se mogli samo bogatejši domovi veseliti dobrote plinovega grelja, ker so bili plinovci grelci in plinova kurjava predraga za skromno denarnico. Toda tudi mali dom danes lahko uživa udobnost plinovega grelja, ker

TAPPAN PLINOVI GRELCI, po **\$29.50** instalirani

stanejo samo sedem centov na dan. Vsak lastnik hiše pet ali šest sob. si lahko privoščiti to udobno investicijo za eno leto, da si pridobi vse prednosti plinovega grelja, posebno v jesenskih in pomladnih mesecih. In grelec bo storil svojo dolžnost leta in leta, se bo ponovno sam izplačal v čisti ekonomiji plinove gorkote. Lahka odplačila — priljubljen načrt plačevanja \$5.50 pri instalaciji in \$2 na mesec za ostanek. Napravite sestanek z nami sedaj za popolno informacijo glede tega nena-vadnega grela.

IRA E. BAKER CO. rezidenčno in industrijsko plinovo grelje. Oprema za kontrolo temperature. 1836 Euclid Ave., telefon MAin 3781.

TAPPAN GAS BURNERS

SREČNIH
TOČKTappan plinovih
grelcev

KAJ BOSTE NAPRAVILI?

Odvili plin . . . ali . . . odmetavali premog in pepel

V LETU DEPRESIJE 1932

priredijo

"NAPREDNE SLOVENKE"

št. 137 SNPJ

V SOBOTO VEČER, 15. OKTOBRA, '32

v Slov. Nar. Domu, 6417 St. Clair Ave.

32 centni PLES

IGRA JACKIE ZORC